ननु तथापि विचार्य कर्तव्यं तत्राह अर्थीति ॥ अर्थी अर्थापेक्षः पुमान् येनार्थकृत्येन अर्थनिमित्तेन कर्तव्येन कर्मणा तत्सौंदर्यादाक्षिप्तहृदयोऽविचारयन्नेव व्रजति तत्संपादनार्थं तमेवार्थ्याः अर्थसंपादनचतुराः अर्थशास्त्रज्ञाअर्थं अर्थपदवाच्यमाहुः ॥ ३४ ॥ अतोऽविचारितैवात्र प्रवृत्तिरित्याह ॥ एतस्येति ॥ अत्र विचारोनकर्तव्यएतन्मूलेन महतोर्थस्य सिद्धिरिति गूढतात्पर्यं ॥ ३५ ॥ अस्य परार्ध्यत्वमेव दर्शयति ॥ नेति ॥ कदल्याइयं त्वक् कादली मृदूच्चकर्बुरनीलाग्ररोमा मृगविशेषः कदली॥प्रियकी मृदूच्चमसृणघनरोमयुक्तोमृगः प्रियकस्तस्येयं प्रियकी॥प्रवेणी अजविशेषसंबंधिनी॥आविकी अवित्वक्॥प्रत्येकं नञुक्तिः सर्वथा सादृश्याभावबोधनाय अनेन एत

अर्थीयेनार्थकृत्येनसंव्रजत्यविचारयन्॥ तमर्थमर्थशास्त्रज्ञाःप्राहुरर्थ्यास्तुलक्ष्मण॥ ३४ ॥ एतस्यमृगरत्नस्यपरार्ध्येकांचनत्वचि॥
उपवेक्ष्यतिवैदेहीमयासहसुमध्यमा॥ ३५॥ नकादलीनप्रियकीनप्रवेणीनचाविकी॥ भवेदेतस्यसदृशीस्पर्शेनेनेतिमेमतिः॥ ३६ ॥
एषचैवमृगःश्रीमान्यश्चदिव्योनभश्चरः॥ उभावेतौमृगौदिव्यौतारामृगमहीमृगौ ॥ ३७ ॥ यदिवायंतथायन्मांभवेद्वदसिलक्ष्मण॥
मायैषाराक्षसस्येतिकर्तव्योस्यवधोमया॥३८॥ एतेनहिनृशंसेनमारीचेनाकृतात्मना॥ वनेविचरतापूर्वंहिंसितामुनिपुंगवाः॥३९॥
उत्थायबहवोयेनमृगयायांजनाधिपाः॥ निहताःपरमेष्वासास्तस्माद्वध्यस्त्वयंमृगः॥ ४० ॥ पुरस्तादिहवातापिःपरिभूयतपस्विनः॥
उदरस्थोद्विजान्हंतिस्वगर्भोश्वतरीमिव॥ ४१ ॥ सकदाचिच्चिराल्लोकेआससादमहामुनिं॥ अगस्त्यंतेजसायुक्तंभक्ष्यस्तस्यबभूवह॥
॥ ४२॥ दीयत्वचा ॥ ३६ ॥ यश्चनभश्चरोमृगः मृगशिरोनक्षत्ररूपः तदेवाह तारामृगेति ॥ ३७ ॥ अथ लक्ष्मणमतमंगीकृत्यापि प्रवृत्तिमाह ॥ यदिवेति ॥ राक्षसमायैषा नमृगइति यथा मां वदसि ॥ यदिवा तथैवैषभवेत्तथाप्यस्य वधोमयाकर्तव्यएव राक्षसवधस्य प्रतिज्ञातत्वात् ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ उत्थाय प्रादुर्भूय उत्प्लुत्यवा ॥ ॥ ४० ॥ पुरस्तात्पूर्वं इह दंडकारण्ये स्वगर्भोश्वतरीमिवेति ॥ अश्वतरी स्वगर्भेण म्रियतइति प्रसिद्धिः ॥ अश्वतरी गर्दभादश्वायामुत्पन्नेति तीर्थः ॥ अश्वतरी कर्कटीतिपरे ॥ वृश्चिकइति कतकः ॥ अत्राद्यव्याख्यैव ज्यायसी तस्यागर्भस्योदरपाटनंविना ननिःसरणमितिसर्वजनप्रसिद्धेः ॥ ४१ ॥ ४२ ॥